

Kmetijska šola Grm Novo mesto
Višja strokovna šola
Zbornik povzetkov diplomskih nalog, 25. oktober 2006

*KMETIJSKA ŠOLA
GRM
NOVO MESTO*

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

*ZBORNIK
POVZETKOV
DIPLOMSKIH NALOG*



Novo mesto, 25. oktober 2006

Koncept novih programov na Kmetijski šoli Grm Novo mesto

Kako naučiti dijaka v poklicnih šolah, da ne bo znal le povedati in napisati na testu ali izpitu, ampak tudi narediti.

Kmetijske šole, živilske in gozdarska šola so se povezale v konzorcij biotehniških šol. Namen povezovanja je bil oblikovati nove programe, ki bi bili odziv na nove potrebe za tretje tisočletje. Kmetijske – biotehniške šole so cilje oblikovale v svoji viziji BIOTEHNIŠKA PODROČJA – NAJBOLJ UČEČA SE OKOLJA.

V času, ki ga živimo, se na področju kmetijstva in živilstva prikazujejo zgolj problemi, tarnanje in nekonkurenčnost. Tako v okviru kmetijske in živilske stroke ter v okviru različnih politik. Kmetijstvu in živilstvu se zaradi majhnosti in nekonkurenčnosti na svetovnem trgu kaže slaba prihodnost. Ravnatelji na kmetijskih in živilskih šolah (biotehniških šolah) smo prepričani, da so taka razmišljanja neutemeljena, saj bi lahko naše nekatere specifičnosti in pomanjkljivosti vzeli kot izziv za drugačnost, ki bo zapolnila nišo v svetovnem globalnem gospodarstvu. Imamo lepo deželo, čisto krajino, veliko raznolikosti v živalskem in rastlinskem svetu ter, kar je največ vredno, svojo kulturo, kulinariko in etnologijo. Z vsemi temi dobrimi pogoji stojijo tudi zgodovinske tradicije in posamezne zgodbe v naših različnih deželah in pokrajinah.

Ravnatelji smo sklenili, da ne tarnamo več, da spodbudimo vse, ki v kmetijstvu karkoli lahko postorijo, da iščemo izhode v pozitivno smer, kjer bomo svojo specifiko vzeli kot izziv in priložnost. Pozivamo vas, spoštovani kmetje, strokovnjaki, da ustvarimo pozitiven naboj pri iskanju teh priložnosti, uporabimo znanje in oblikujemo naše podeželje kot vrt prihodnosti. Če na eni strani govorimo, da bo ostalo zgolj 15 – 25.000 kmetij s klasično pridelavo in proizvodnjo, pomeni, da bomo v nekem smislu primerljivi z evropskim kmetom, ostale, manjše kmetije pa moramo spodbuditi k dejavnostim, ki ravno tako lahko prinašajo dober dohodek, ob izkoristku vseh možnosti, ki jih slovenski pogoji lahko nudijo.

Na Kmetijski šoli Grm Novo mesto si bomo prizadevali spodbujati na eni strani kmetije, ki bodo v tehnološkem smislu lahko primerljive evropskim, na drugi strani pa bomo spodbujali razvoj malih kmetij v smeri vseh dejavnosti (dopolnilne dejavnosti, itd.), ki bodo omogočale primeren zaslužek – dober zaslužek in normalno življenje na podeželju. Slovenske površine so v 90-95% v lasti kmetijstva, zato mu je po vsej zakonodaji naložena odgovornost tudi za slovensko okolje, zato želimo tudi naše dijake in študente izobraževati v smeri naravovarstva, okoljevarstva in krajinarstva in oblikovati nove poklice za upravljanje in ravnanje z naravo.

Novi programi, ki smo jih oblikovali v okviru projekta »Biotehniška področja – najbolj učeča se okolja«, so oblikovani v skladu z novo poklicno zakonodajo. Tu smo kmetijske in živilske šole orale ledino novega koncepta šolstva. Programe smo oblikovali tako, da smo v okviru

modulov za posamezna področja omogočili izbiro različnih poklicev, kjer ne bo ločena dejavnost pridelovanja od predelave in trženja, turizma in naravovarstva. Prepletenost modulov bo omogočala popolnoma nove poklice, ki bodo oblikovali dejavnost od surovin do končnega proizvoda, torej čim večje finalizacije pri predelavi hrane. Na drugi strani bodo moduli omogočali širitev kmetijstva in živilstva tudi na področje naravovarstva, okoljevarstva, krajinarstva in nenazadnje tudi odpiranje turizmu, rekreaciji in kulturi.

Ravnatelji biotehniških šol smo prepričani v našo vizijo, v kateri vidimo perspektivne poklice, ki bodo zaposljivi in bodo bogatili tako naše podeželje kot mesta. V ta namen smo oblikovali skupaj s socialnimi partnerji tudi biotehniške programe. Na kmetijskih in živilskih šolah pa bomo vodili učenje v smer pridobivanja znanj, spretnosti, izkušenj in predvsem vrednot, ki bodo v skladu z zastavljeno vizijo, torej: biotehniška področja – najbolj učeča se okolja in kmet kot gospodar kmetije z ustreznim statusom, zaposlitvijo in dohodkom.

Tone Hrovat, univ.dipl.inž.kmet., direktor Kmetijske šole Grm Novo mesto in ravnatelj Višje strokovne šole

KAZALO

1. TOMŠIČ JOŽKO - INTERESNA POVEZAVA V KMETIJSTVU S Poudarkom NA ZADRUŽNIŠTVU NA OBMOČJU DOLENJSKE REGIJE	1
2. SELAK ALEŠ - Pomen blagovnih znamk na primeru dolejskih vin	2
3. KUNTARIČ STANKO - DELOVNO MESTO, KI SEM SI GA SAM USTVARIL – ŽIVINOREJSKO – Sadjarsko - Vinogradniška kmetija	3
4. PEZDIRC ANTON - VPLIV KAKOVOSTI GROZDJA VINSKE TRTE (<i>VITIS VINIFERA L.</i>) CV. ŽAMETOVKA NA GOSPODARNOST PRIDELAVE GROZDJA IN KAKOVOST VINA METLIŠKA ČRNINA V KZ METLIKA	4
5. BRINC JOŽEF - VPLIV RAZLIČNIH PARAFINOV ZA ZAŠČITO CEPILNEGA MESTA NA TVORBO KALUSA, NA KONČNI IZPLEN IN GOSPODARNOST CEPLJENJA VINSKE TRTE (<i>VITIS VINIFERA L.</i>) CV. MODRA FRANKINJA V KZ METLIKA	5
6. ZUPANČIČ ANJA - CELOSTNI RAZVOJ PODEŽELJA V NIŽINSKEM DELU OBČINE DOLENJSKE TOPLICE	6
7. KOKOVE BORIS - IZBOR ZAVAROVANIH PROSTOROV ZA PRIDELAVO ZELENJAVE NA DOLENJSKEM	7
8. JANC JANEZ - TEHNIČNI VIDIK POSTAVITVE STEKLENJAKA	8
9. HOSTA ALOJZ - ORGANIZACIJA PRIDELAVE ZGODNJE SOLATE (<i>LACTUCA SATIVA L.</i>) V RASTLINJAKIH	9
10. KIC TEA - PRIMERJAVA IZOBRAŽEVANJA KMETOV V SLOVENIJI IN NA KOROŠKEM V AVSTRIJI	10
11. VRANEŠIČ SIMONA - ZATIRANJE PLJUČNIH IN ČREVESNIH ZAJEDAVCEV PRI OVCAH	11
12. LUŠTEK JOŽE - EKOLOŠKA REJA DROBNICE NA KMETIJSKI ŠOLI GRM	12
13. PODLESNIK ERIKA - EKOLOŠKA PRIDELAVA IN PREDELAVA JABOLK SORTE TOPAZ NA OBMOČJU DOLENJSKE	13
14. HROVAT JANJA - PREUSMERITEV INTEGRIRANE Sadjarske kmetije HROVAT V EKOLOŠKO	14
15. ZAPLATAR ALENKA - NARAVNA IN KULTURNA DEDIŠČINA NA PODEŽELJU: ŠENTRUPERT – MIRNA – MOKRONOG	15
16. KUGIĆ NERMIN – ODDALJENOST GOZDA KOT DEJAVNIK OBSEGA PAŠE DIVJADI	16
17. TANJA CIZRL – VZPOSTAVITEV HACCP SISTEMA ZA PODROČJE ČEBELARSTVA NA KMETIJSKI ŠOLI GRM NOVO MESTO	17
18. ANAMARIJA ILC - PREIZKUŠANJE IN UČINKOVITOST BIODINAMIČNIH PRIPRAVKOV ZA KOMPOSTIRANJE	18
19. ŽUPEVEC ANITA - EKOLOŠKO PRIDELOVANJE SLOVENSКИH SORT KRIŽNIC	19



1. TOMŠIČ JOŽKO - INTERESNA POVEZAVA V KMETIJSTVU S POUARKOM NA ZADRUŽNIŠTVU NA OBMOČJU DOLENJSKE REGIJE

Mentorica: Marja Majer Cuk, univ.dipl.inž.kmet.

Vsebina diplomske naloge je predstavitev interesnih povezav, ki delujejo na področju kmetijstva, s poudarkom na združništvu na območju Dolenjske. Kmetijski proizvajalci se povezujejo v številna interesna združenja, ki so bolj ali manj smiselna, kot člani pa od teh združenj pričakujejo določene koristi. Predvsem se združujejo zaradi skupnega in uspešnejšega nastopanja na trgu, večje učinkovitosti gospodarjenja na kmetiji, možnosti pridobivanja novih znanj in doseganja ekonomskih učinkov.

Krovna organizacija, ki deluje na področju kmetijstva, je Kmetijsko gozdarska zbornica. Članstvo v zbornici je obvezno, medtem ko je članstvo v vseh ostalih združenjih prostovoljno, kar pomeni da se vanje včlanimo, če imamo za to osebni interes.

Združništvo je povezava, ki ima v Sloveniji stoletno tradicijo in je tudi v času po vstopu v EU zelo pomembno. Opravljena raziskava je pokazala, da je članstvo v zadrugi smiselno, saj prinaša članom številne prednosti. Največje prednosti, ki jih občutijo kmetijski proizvajalci kot člani zadruge so: možnost prodaje in primerni plačilni roki ter možnost nabave z odlogom plačila.

Čeprav člani razmeroma slabo poznajo Zakon o zadrugah, zelo dobro poznajo delovanje zadruge.

Člani zadruge in ostali kmetijski proizvajalci, ki so sodelovali v raziskavi, so sodelovanje z zadrugo ocenili kot zelo uspešno in obojestransko koristno. Prihodnost združništva člani vidijo predvsem v povezovanju.

KLJUČNE BESEDE

Združništvo, članstvo v zadrugi, povezovanje, prednosti, slabosti



2. SELAK ALEŠ - POMEN BLAGOVNIH ZNAMK NA PRIMERU DOLENJSKIH VIN

Mentor: Igor Hrovatič, univ.dipl.inž.kmet.

V nalogi se bom osredotočil predvsem na blagovno znamko in vlogo le-te pri pospeševanju prodaje. Trg je vse bolj zasičen in konkurenca je neusmiljena. Kljub temu mora tudi pridelovalec vina najti potrditev svojega dela na trgu v realizirani prodaji. Pri tem mu je lahko v znatno pomoč blagovna znamka. Pri oblikovanju lastne blagovne znamke za vino je potrebno upoštevati dejavnike in pravila za uspeh pri potrošnikih. Pri blagovni znamki je potrebno upoštevati barvno kombinacijo, primerno ime, oblikovno stališče.

Preko zgodovine vinskega trga in izkušenj tujih pridelovalcev vin lahko dobimo smernice za pristop k povečanju prodaje dolenjskih vin. Pri trženju vin naletimo na nekatere omejitve, ki jih moramo upoštevati.

Empirični del naloge je zastavljen kot analiza potrošnikovih pričakovanj. To sem raziskal s pomočjo ankete med potrošniki.

Zaključujem z ugotovitvami glede možnosti pospeševanja trženja dolenjskih vin s pomočjo blagovne znamke. Blagovna znamka ima toliko pozitivnih odzivov na trgu, da lahko rečemo: blagovna znamka je denar.

KLJUČNE BESEDE

Trženje, blagovna znamka, trženjski splet, prepoznavnost, pospeševanje prodaje



**3. KUNTARIČ STANKO - DELOVNO MESTO, KI SEM SI
GA SAM USTVARIL – ŽIVINOREJSKO – SADJARSKO -
VINOGRADNIŠKA KMETIJA**

Mentorica: Angelca Hrovat, univ.dipl.inž.kmet

Število kmetij se v Sloveniji v zadnjih letih nezadržno zmanjšuje. Vendar opuščanje kmetovanja na eni strani pomeni povečevanje proizvodnje na drugih kmetijah. V Sloveniji prevladujejo mešane kmetije v primerjavi z drugimi državami v Evropski uniji, kjer so v glavnem večje in v eno dejavnost usmerjene kmetije.

Tudi naša kmetija spada med mešane kmetije, saj se ukvarjamo z govedorejo, sadjarstvom in vinogradništvom. Poleg mleka in govejih pitancev prodajamo še jagode, jabolka in vino (cviček).

V diplomski nalogi sem ugotovil, da naša kmetija posluje uspešno. Raznovrstna pridelava ima prednost zaradi manjših tveganj, enakomernejše razporeditve delovnega časa ter optimalnega izkoristka obdelovalnih površin. Kmetija zagotavlja delo in dohodek za dve polni delovni mesti. Delovne konice pokrivamo z najeto delovno silo.



4. PEZDIRC ANTON - VPLIV KAKOVOSTI GROZDJA VINSKE TRTE (*Vitis vinifera* L.) cv. ŽAMETOVKA NA GOSPODARNOST PRIDELAVE GROZDJA IN KAKOVOST VINA METLIŠKA ČRNINA V KZ METLIKA

Mentor: Jože Simončič, univ.dipl.inž.kmet.

Z diplomskim delom sem hotel prikazati možnost pridelave grozdja različne kakovosti pri sorti Žametovka v vinorodnem okolišu Bela krajina in vpliv kakovosti grozdja na kakovost in gospodarnost pridelave vina Metliška črnina v Kmetijski zadrugi Metlika. Namen praktičnega dela diplomske naloge je bil primerjava vpliva kakovosti grozdja na vino metliška črnina. Žametovka je sorta grozdja, ena od petih sort, ki sestavljajo vino metliška črnina. Z različno obremenitvijo trsov sem uspel pridelati dve kakovosti grozdja. Razlika v kakovosti grozdja je bila velika, saj je grozdje pri nižji obremenitvi doseglo sladkorno stopnjo $16,8^{\circ}$ Brix, grozdje z večjo obremenitvijo pa samo $14,4^{\circ}$ Brix. Količina pridelanega grozdja po trsu je bila v primeru višje obremenitve povprečno 4,85 kg, pri nižji obremenitvi pa 2,75 kg. Pri kakovosti vina Metliška črnina razlike niso bile več tako očitne, saj vino iz sorte žametovka predstavlja, v strukturi vseh sort v vinu metliška črnina, samo 35%. Kakovost vina je lahko odločujočega pomena pri zahtevni prodaji vina. Rezultati nedvomno potrjujejo tezo o smotnejši pridelavi grozdja žametovka višje kakovosti, če ga namenjamo za pridelavo vina metliška črnina v KZ Metlika.

Pri vplivu kakovosti grozdja sem prišel do prav zanimivih ugotovitev. Že sama vrednost grozdja pri nižji obremenitvi doseže skoraj enak ekonomski učinek. Ko prištejemo še zmanjšanje obsega del zaradi manjše količine grozdja in manj zelene listne mase, ugotavljam, da je pridelava grozdja višje kakovosti, kljub manjši količini pridelanega grozdja, gospodarnejša. Ne glede na omenjeno pa menim, da bi morala biti razlika v ceni grozdja še večja v korist višje kakovosti pridelanega grozdja. Vinogradnike je namreč težko prepričati v pridelavo grozdja višje kakovosti, če ni opazne razlike že v izhodiščni ceni za pridelano grozdje.

Končna ugotovitev v praktičnem delu diplomske naloge, kakor tudi v primerjalnem delu je, da je pridelava grozdja sorte žametovka višje kakovosti kljub manjšemu pridelku v vinorodnem okolišu Bela krajina, namenjenemu za pridelavo vina metliška črnina v Kmetijski zadrugi Metlika, gospodarna.

KLJUČNE BESEDE

Vinorodni okoliš Bela krajina; žametovka; metliška črnina; kakovost; gospodarnost; cena; maceracija; alkoholna fermentacija;



5. BRINC JOŽEF - VPLIV RAZLIČNIH PARAFINOV ZA ZAŠČITO CEPILNEGA MESTA NA TVORBO KALUSA, NA KONČNI IZPLEN IN GOSPODARNOST CEPLJENJA VINSKE TRTE (*Vitis vinifera* L.) cv. MODRA FRANKINJA V KZ METLIKA

Mentor: Jože Simončič, univ.dipl.inž.kmet.

V diplomski nalogi sem predstavil trsničarsko proizvodnjo, ki je pomemben člen pri obnovi vinogradov za enostavno reprodukcijo vinogradništva.

V KZ Metlika, ki ima tridesetletno tradicijo cepljenja vinske trte, se že vrsto let ukvarjamo s problematiko ekonomičnosti in visoke kvalitete pridelanih cepljenk. Največji poudarek tej problematiki smo v KZ Metlika dali začetni fazi pridelave – siljenju, to je neposredno po cepljenju, ko se zraščata cepič in podlaga, razvija kalus in prevajalna tkiva.

V nalogi sem preučeval štiri različne parafine za zaščito cepilnega mesta. Ugotavljal sem njihov vpliv na tvorbo kalusa, na končni izplen cepljenk in ekonomičnost pridelave. Rezultati so pokazali, da pravilna izbira parafina bistveno zmanjša izpad že v začetku pridelave in z visokim končnim izplenom cepljenk je ekonomičnost opravičena.

Ugotovil sem, da rdeči parafin, ki vsebuje dezinfekcijsko sredstvo kinosol in rastni hormon (ostali tri parafini v poskusu tega ne vsebujejo), bistveno odstopa od ostalih treh tako pri kalusiranju, končnem izplenu kot tudi gospodarnosti (največji ostanek dohodka). Tudi rumeni (CIRKA) parafin je dal dobre rezultate pri vseh ocenah ekonomičnosti. Pri zelenem parafinu sem ugotovil, da je dal pri kalusiranju najslabši rezultat, vendar pri končnem izplenu je dal večji % prvorazrednih cepljenk kot rjavi (INA), ki se je v mojem raziskovalnem delu glede ekonomičnosti pokazal za neustreznega pri parafiniranju takoj po cepljenju.

Rezultati raziskav v moji diplomski nalogi so pokazali, da parafiniranje z rdečim parafinom takoj po cepljenju zaščiti cepilno mesto pred okužbami in izgubo vode ter zmanjša možnost tveganja pri trsničarski proizvodnji.

Končna ugotovitev raziskave v moji diplomski nalogi je, da povečan končni izplen cepljenk predstavlja tržni višek, ki ga KZ Metlika lahko ponudi v prodajo na druga vinogradniška območja in s tem poveča gospodarnost te panoge.

KLJUČNE BESEDE

Trsničarstvo, cepljenka, parafin, kalus, siljenje, kakovost, gospodarnost, izplen



**6. ZUPANČIČ ANJA - CELOSTNI RAZVOJ
PODEŽELJA V NIŽINSKEM DELU OBČINE
DOLENJSKE TOPLICE**

Mentor: dr. Marjan Ravbar

V diplomski nalogi z naslovom Celostni razvoj podeželja v nižinskem delu Občine Dolenjske Toplice bom na osnovi prebrane literature oziroma na osnovi virov, ki sem si jih pridobila na občini in v podjetju Topos d.o.o, navedene v seznamu literature, z metodo deskripcije razložila osnovne pojme. Različne vire sem medsebojno primerjala in jih združila.

Temeljila bo na teoretičnih temeljih razvoja Občine Dolenjske Toplice. Diplomaska naloga bo vsebovala splošni del razvoja nižinskega dela Občine Dolenjske Toplice in možnosti razvoja kmetijstva in turizma. Opisala bom kulturno in naravno dediščino Dolenjskih Toplic. Z intervjujem z županom Francetom Vovkom bom poskušala izvedeti, kakšna je možnost razvoja perspektivnih kmetovalcev in kmetij.

Cilj te naloge mi je spoznati kakšne so možnosti razvoja kmetovanja v povezavi s turizmom v nižinskem delu Občine Dolenjske Toplice ter bolje predstaviti domači okoliš.

KLJUČNE BESEDE

Dolenjske Toplice, turizem, kmetijstvo, gozdarstvo, celostni razvoj podeželja, prebivalstvo, naravna in kulturna dediščina.



7. KOKOVE BORIS - IZBOR ZAVAROVANIH PROSTOROV ZA PRIDELAVO ZELENJAVE NA DOLENJSKEM

Mentor: mag. Jože Podgoršek

Pridelovanje zelenjave v Sloveniji temelji na družinski dejavnosti. Ko se posamezniki odločajo za zelenjadarstvo najprej pomislijo na neuspeh oziroma so skeptični glede končnega uspeha. V začetni fazi pride močno do izraza problem slovenskega kmetijstva. Nastajajo problemi razdrobljenosti površin, nasledstev kmetij itd. Problem slovenskega zelenjadarstva pa tiči v izobrazbi slovenskih vrtnarjev, ki je tako rekoč praktično ni. Kot vsaka panoga kmetijstva, je tudi zelenjadarstvo lahko dobičkonosen posel, če se lotimo proizvodnje z veliko znanja, dobro organizacijo in predvsem promocijo, ki je v Sloveniji nikakor ne znamo podati kupcu. Slaba organiziranost trga na področju zelenjadarstva marsikoga odvrne od te dejavnosti. Z izobraževanjem, kakovostnim kultivarjem, promocijo in ustreznimi kakovostnimi objekti lahko tudi v Sloveniji zelenjadarstvo postane ena izmed vodilnih panog kmetijstva. Stanje na področju zaščitenih prostorov za pridelovanje zelenjave je v Sloveniji še v povojih. Slovenski vrtnarji se zadovoljijo že z nekaj srednje velikimi plastenjaki pokritih površin. Pri nas to omogoča preživetje, v sosednjih državah kot je Avstrija, že nekaj let ne. Prosperirajo le tisti, ki se odločijo za pridelovanje na večjih površinah in z dobro organizirano proizvodnjo.

KLJUČNE BESEDE

Pridelava zelenjave, rastlinjaki, steklenjaki, plastenjaki



8. JANC JANEZ - TEHNIČNI VIDIK POSTAVITVE STEKLENJAKA

Mentor: mag. Jože Podgoršek

Slovenija zaradi naravnih danosti in neugodne agrarne strukture dosega slabše poslovne rezultate. Pridelovanje vrtnin na površinah je zahtevno, izobrazba pridelovalcev pa slaba. Letna proizvodnja vrtnin v Sloveniji predstavlja približno 70% celotne porabe. Po teh rezultatih bi menili, da s prodajo ni težav, vendar ni tako. Pridelovalci vrtnin imajo hude težave s prodajo po rentabilnih cenah v času vrhunca pridelave. Pomembno pri pridelavi vrtnin je, da pridemo z zelenjavo čim prej na trg.

Če hočemo priti na trg čim preje, pa moramo vrtnine zaradi neugodnih vremenskih razmer gojiti v zavarovanih prostorih. V Sloveniji pridelovalci večinoma gojijo vrtnine v rastlinjakih, ki so pokriti z mehko kritino - plastenjaki. Vendar bi moral biti trend tudi v rastlinjakih pokritih s trdo kritino - steklenjaki. Težave nastajajo pri finančnih zmožnostih pridelovalcev, saj je steklenjak dražji od plastenjaka.

Slovenskim pridelovalcem bi bilo potrebno bolj natančno predstaviti prednosti, če postavijo steklenjak namesto plastenjaka. Predstavili bi jim lahko tudi tehnično postavitvev, da bi dobili predstavo, kako poteka sama postavitvev; za primer bi lahko uporabili steklenjak na Kmetijski šoli »Grm«.

KLJUČNE BESEDE

Zavarovani prostori, rastlinjak, steklenjak, postavitvev steklenjaka



9. HOSTA ALOJZ - ORGANIZACIJA PRIDELAVE ZGODNJE SOLATE (*lactuca sativa* L.) V RASTLINJAKIH

Mentor: mag. Jože Podgoršek

Somentor: Rado Kramar, Malo Mraševo

V poskus proučevanja vpliva polietilenskih (PE) zastirk in lutrasila na rast in razvoj solate sta bili vključeni 2 sorti: Noisette in Funly. Poskus je potekal na kmetiji Kramar v Malem Mraševem v času od 12.02.2005 do 7.04.2005. Gredice smo prekrili s črno in rjavo folijo, eno pa smo pustili brez zastirke. Vse gredice smo do polovice rastlinjaka prekrili še z lutrasilom. Delali smo v dveh ponovitvah. Iz vsake ponovitve smo ob pobiranju stehali po 15 tehnološko dozorelih rastlin. Stehali in ugotavljali smo največjo povprečno maso rozet na posamezni zastirki ter največjo skupno maso rozet na posameznih zastirkah. Rezultate smo med seboj primerjali tudi z vidika, ali je bila solata prekrita dodatno še z lutrasilom. Pri solati Noisette so največjo povprečno maso rozet dosegle rastline na gredici, prekriti z rjavo folijo in lutrasilom (457,8 g). Tudi pri merjenju skupne mase pobranih rozet so največjo skupno maso dosegle rozete, pobrane na rjavi foliji, prekriti z lutrasilom (13734 g). Pri solati Funly so največjo povprečno maso rozet dosegle rastline pobrane na gredici, prekriti z rjavo folijo in lutrasilom (480 g). Tudi pri merjenju skupne mase rozet so največjo skupno maso dosegle rastline na rjavi foliji, prekriti z lutrasilom (14401 g).

KLJUČNE BESEDE

Vrtnarstvo, polietilenske folije, solata, gredica, organizacija



10. KIC TEA - PRIMERJAVA IZOBRAŽEVANJA KMETOV V SLOVENIJI IN NA KOROŠKEM V AVSTRIJI

Mentor: mag. Matjaž Vrčko

Slovenija je 1. maja 2004 vstopila v Evropsko unijo. Vrata v Evropo so se še bolj odprla. Tega smo se seveda zavedali že prej, z vstopom pa smo se zavezali, da bomo konkurenčni z ostalimi članicami.

Tudi zaradi tega je izobraževanje odraslih – predvsem kmetov – velika potreba in obveza. Tega se zavedajo tudi naši gospodarji kmetij.

Izobraževanje je dejavnost, ki poteka celotno človekovo življenje. Je ključnega pomena ne le za posameznika, temveč za razvoj celotne družbe.

Z izobraževanjem odraslih se ukvarja andragogika.

Raziskave so pokazale, da se 90% odraslih izobražuje izven šolskega sistema, za formalno izobraževanje pa se odloči le od 5 do 10% odraslih.

Primerjala sem izobraževanje kmetov na Dolenjskem in na Avstrijskem-Koroškem v zadnjih petih letih. Ugotovila sem, da se razlikujemo le malo. Na Avstrijskem-Koroškem je več ekoloških kmetij, nosilci kmetij so mlajši od naših, imajo višjo stopnjo končane izobrazbe in se povprečno več izobražujejo.

Potrebno je sodelovati, komunicirati, si pomagati in skupaj tržiti naše znanje in izdelke.

KLJUČNE BESEDE

Evropska unija, Slovenija, andragogika, kmetje, Avstrijsko-Koroška



11. VRANEŠIČ SIMONA - ZATIRANJE PLJUČNIH IN ČREVESNIH ZAJEDAVCEV PRI OVCAH

Mentorica: Cvetka Barborič, univ.dipl.inž.kmet.

Somentorica: Urška Trobec, univ.dipl.inž.kmet.

Ovčjereja je pomembna kmetijska panoga v Sloveniji. Za rejca je pomembno, da je drobnica zdrava in prinaša kmetiji pomemben vir dohodka. Vsak rejec se zaveda, da je drobnica izpostavljena različnim okužbam in boleznim, kar pa prinaša ekonomsko izgubo.

V diplomski nalogi sem predstavila dve različni reji ovc in različne načine zatiranja črevesnih in pljučnih zajedavcev v čredi. Pri zatiranju zajedavcev ne glede na rejo je pomembna higiena in sprotno opazovanje črede, saj le na podlagi znanja in opazovanj lahko določimo primerno zdravljenje.

Eksperimentalni del moje naloge je primerjava zdravljenja ekološke črede ovc na Kmetijski šoli Grm in konvencionalne reje na kmetiji Novak. Ekološka reja teži k naravnemu zatiranju notranjih zajedavcev in ne izvršuje nepotrebnih ukrepov zdravljenja, ampak samo kurativno. Učinkovito preprečimo pojav invazij z zeliščnimi pripravki in s pomočjo homeopatije. Pri ekološkem načinu se uporablja homeopatsko zdravljenje in je poudarjena primerna reja. Konvencionala reja se poslužuje predvsem preventivnega zdravljenja, ki se prične pred izbruhom okužbe z notranjimi zajedavci in traja skozi celo leto.

Vsak način reje ima prednosti in slabosti pri zatiranju notranjih parazitov. Katera reja je primernejša oz. učinkovitejša, je težko opredeliti ali določiti, saj je odvisno od različnih dejavnikov, kot je podnebje, zdravje črede, način reje, lokacija kmetije, itd.

KLJUČNE BESEDE

Mutacija, selekcija, labilnost, karenc



12. LUŠTEK JOŽE - EKOLOŠKA REJA DROBNICE NA KMETIJSKI ŠOLI GRM

Mentorica: Cvetka Barborič, univ.dipl.inž.kmet.

Somentorica: Urška Trobec, univ.dipl.inž.kmet.

V diplomski nalogi sem želel predstaviti ekološko rejo drobnice na primeru posestva Kmetijske šole Grm. V tretjem in četrtem poglavju sta predstavljena temeljna predpisa s področja ekološke pridelave oziroma predelave, in sicer Pravilnik o ekološki pridelavi in predelavi kmetijskih pridelkov oziroma živil ter Standardi Zveze združenj ekoloških kmetov Slovenije, ki so združeni pod blagovno znamko BIODAR. Oba predpisa sem podrobneje povzel v poglavjih, ki se dotikajo reje drobnice. Predstavil sem tudi slovenske avtohtone pasme drobnice. Namen diplomskega naloge je bil prikazati obstoječe stanje v hlevu drobnice na Kmetijski šoli Grm in preureditve, ki so potrebne, če želimo hlev preusmeriti v ekološko rejo. Opis sedanjega hleva drobnice ter idejni načrt novega hleva, ki bi ustrezal ekološkim standardom, si sledita v šestem ter sedmem poglavju. Podrobneje je predstavljena tudi prehrana ovc ter finančna analiza investicije.

KLJUČNE BESEDE

Ekologija, drobnica, načrt hleva, pravilnik



**13. PODLESNIK ERIKA - EKOLOŠKA PRIDELAVA IN
PREDELAVA JABOLK SORTE TOPAZ NA OBMOČJU
DOLENJSKE**

Mentorica: Cvetka Barborič, univ.dipl.inž.kmet.

Somentor: Jože Repovž

V diplomski nalogi so prikazane vrste in načini sušenja nekoč in danes, postopek obdelave sadja, kako ga uporabljamo in kakšne so prednosti sušenja. Pri suhem sadju je pomembno kako ga pakiramo, deklariramo, shranjujemo oz. skladiščimo in navsezadnje je pomembna tudi prodaja z ekološko znamko BIODAR. Povzela pa sem najpomembnejše bolezni in škodljivce v ekološkem sadovnjaku in primerjavo z integrirano pridelavo ter na kratko opisala travniške sadovnjake pri nas. Osredotočila sem se na ekološko kmetijo Repovž, ki ima 2,8 ha ekološkega sadovnjaka, in na načine predelave suhih krljev, čipsa, soka, kisa in marmelade. Sušenje sadja izvajajo sami, za predelavo soka in kisa pa vozijo sveža jabolka določenim predelovalcem. Sveža jabolka precej izvažajo v Avstrijo, oskrbujejo določene hotele, gostilne, trgovine imajo pa tudi zelo dobro razvito mrežo odkupa na domu. Za primerjavo sem vzela primer kmetije Štamcar iz Koglega pri Šmarjeških Toplicah, kjer se ukvarjajo s pridelavo svežega sadja. Zbrala sem podatke ekoloških kmetij na območju Dolenjske, Posavja in Bele Krajine in ugotovila, da obstajajo velike možnosti za pridelavo in predelavo te ekološke sorte.



14. HROVAT JANJA - PREUSMERITEV INTEGRIRANE SADJARSKE KMETIJE HROVAT V EKOLOŠKO

Mentorica: Cvetka Barborič, univ.dipl.inž.kmet.

Naša kmetija se nahaja na Gorenji Brezovici pri Šentjerneju in obsega skupaj 8 ha kmetijskih zemljišč, od tega: 3 ha njiv, 1,36 ha sadovnjakov (od tega je 1,03 ha jablanovega in 0,33 ha breskovega nasada) in 4 ha travnikov. Kmetovanje predstavlja za našo družino dopolnilno dejavnost, saj nam kmetovanje ne predstavlja osnovnega vira dohodka, ampak le dodatnega.

Začetki naše kmetije segajo v obdobje pred letom 1980, ko smo imeli na naši kmetiji sedem krav molznic in dva konja. Leta 1980 smo sezidali nov hlev, kupili 12 bikov in se usmerili v govedorejo. Leto 1986 je bilo prelomno za našo kmetijo, saj smo se odločili, da na najbolj rodovitni in največji njivi zasadimo jablane. To je pomenilo, da govedorejo zamenjamo s sadjarstvom. Še istega leta smo se vključili v projekt integrirane pridelave sadja. Želeli smo si, da bi sadovnjak razširili in tako smo leta 1995, na predlog sorodnikov iz Kanade, nasad jablan dopolnili z breskvami.

Zaradi vedno večjega povpraševanja kupcev našega sadja po EKO pridelanih sadežih, vedno bolj razmišljamo o usmeritvi v ekološko pridelavo sadja. Opažamo, da so ekološko ozaveščeni potrošniki pripravljani za ekološko pridelan sadež plačati tudi višjo ceno.

KLJUČNE BESEDE

Sadovnjak, integrirana pridelava sadja, ekološka pridelava sadja, ekološka znamka Biodar, travniški nasad.



**15. ZAPLATAR ALENKA - NARAVNA IN KULTURNA
DEDIŠČINA NA PODEŽELJU: ŠENTRUPERT – MIRNA –
MOKRONOG**

Mentorica: Angelca Hrovat, univ.dipl.inž.kmet.

Moja diplomska naloga opisuje naravno in kulturno dediščino krajev Šentruperta, Mirne in Mokronoga ter okolice. V prvem delu so izpisani objavljeni članki v zgoščenki, članki iz knjig, nekaj z interneta.

Opisane so cerkvice v šentruperški župniji, grad Škrljevo. Nekaj je napisano o Mirni in Mokronogu.

V drugem delu pa sem predstavila svoje raziskovalno delo. Pregledala sem Šentrupert z okolico, nekoliko manj pozorno pa še Mirno in Mokronog z okolico.

Janez Zupan, Jože Markelc in Rezi Gregorčič še vedno pletejo košare, jerbase ..., Darko Tratar pa žge kopo in prodaja oglje. Zanimivo zgodbo nosi tudi kapelica v Kroharjih. Zelo lepo pa je obnovljena kapelica v Slepšku pri Mokronogu. V okolici Mirne je premalo raziskana podzemna jama in lepo obnovljeni vaški vodnjak. Kozolci in hrami so okras tem krajem. Tristo let star Kregljev mlin bi bil potreben obnove. Rudnik železove rude na Hrastnem pri Šentrupertu pa je včasih imel zelo velik gospodarski pomen za te kraje.

KLJUČNE BESEDE

Naravna in kulturna dediščina, vas, kmetija, podeželje, mlin, cerkvena dediščina, kozolci, hram, grad, jama, oglarstvo, rudnik, vaški vodnjak, obrt.



**16. KUGIĆ NERMIN – ODDALJENOST GOZDA KOT
DEJAVNIK OBSEGA PAŠE DIVJADI**

Mentor: mag. Jože PODGORŠEK

Somentor: Alojz VESEL, dipl.inž.kmet.

V letu 2005 smo na lokaciji Mala gora na Kočevskem v obdobju od 1. deкаде aprila do 3. deкаде septembra preučevali oddaljenost gozda kot dejavnik obsega paše divjadi. Za ugotavljanje gospodarske škodljivosti divjadi smo uporabili železne kletke (1 x 0,5 x 0,5 m), s katerimi smo pred divjadjo zavarovali izbrane dele zemljišč, z njimi pa smo si tudi pomagali pri natančnem določanju površine parcelic (0,5 m²), na katerih smo ugotavljali pridelek zelinja. Razlike med tremi obravnavanji v poskusu (stalno zavarovane parcele, parcele, ki so bile pred divjadjo zavarovane le dva do tri tedne pred košnjo in nezavarovane parcele) smo ugotavljali po sušenju zelinja treh vzorčenj. Ugotovili smo, da se divjad na travinju prehranjuje skozi vso rastno dobo, saj predstavljajo rastline v njej najpomembnejšo komponento njene prehrane.



17. TANJA CIZRL – VZPOSTAVITEV HACCP SISTEMA ZA PODROČJE ČEBELARSTVA NA KMETIJSKI ŠOLI GRM NOVO MESTO

MENTORICA: Tjaša VIDRIH, prof.

SOMENTORICA: mag. Bara HEING

»Že Mojzes je, hoteč Izraelcem opisati bogastvo in izobilje obljubljene dežele kanaanske, dejal, da se v njej cedita mleko in med. To dokazuje, kako zelo so cenili čebelarstvo že v davnih časih« (Meglič, 2004, str. 6, citirano po Janša, 1906).

Že pregovor nam pove, kako zelo je bila čebelarska panoga cenjena nekoč in je tudi danes. Ne samo, da je čebelarstvo v veselje vsakemu čebelarju, od njega zahteva tudi veliko znanja in truda. Vsak čebelar se po svojih najboljših močeh trudi pridelati najboljše čebelje pridelke, ki jih pridobiva z namenom, da jih ponudi trgu ali pa jih ima samo zase. Vse bolj pa ljudje dajemo poudarek varni hrani. Del varne pridelave medu je HACCP sistem, ki ga morajo čebelarji vključiti in izvajati v svojem obratu. To je sistem, ki ugotavlja, vrednoti in nadzira dejavnike tveganja hrane (medu) ter preprečuje njihovo škodljivo delovanje. Cilj HACCP sistema je, da se ob ustrezni pripravi zagotovijo higiensko neoporečna živila, med katere uvrščamo tudi med. Sistem HACCP je edini zakonsko predpisan in zato obvezen notranji nadzor nad živilo, ki omogoča sledljivost živil, kar pa je ena izmed bistvenih zahtev evropske zakonodaje s področja varne hrane.

V diplomski nalogi sem pripravila pisno dokumentacijo, ki je pogoj za vzpostavitev HACCP sistema za področje čebelarstva na Kmetijski šoli Grm Novo mesto. Ugotovila sem, da je za pripravo takšnega HACCP načrta potrebno veliko strokovnega znanja in truda.

KLJUČNE BESEDE

HACCP – (Hazard Analysis and Critical Control Points) je preventivni, na znanosti zasnovan sistematični pristop k proizvodnji in prodaji varne hrane oz. zdravstveno ustreznih živil.

ČEBELARSTVO – gospodarska dejavnost, ki se ukvarja z gojenjem čebel.

DEJAVNIK TVEGANJA – so biološki, kemijski in fizikalni dejavniki v živilu ali krmi, ki lahko ogrožajo zdravje ljudi.

ANALIZA TVEGANJA – je proces, sestavljen iz treh med seboj povezanih sestavin delov: ocene tveganja, obvladovanje tveganja in obveščanja o tveganju.

PRIMARNI PROIZVODI v čebelarstvu so čebelji pridelki, in sicer: med, cvetni prah, matični mleček, propolis in vosek.



18. ANAMARIJA ILC - PREIZKUŠANJE IN UČINKOVITOST BIODINAMIČNIH PRIPRAVKOV ZA KOMPOSTIRANJE

MENTORICA: Cvetka BARBORIČ, univ.dipl.inž.kmet

Težave, ki pestijo naše kmete, so podobne tistim v drugih deželah, le da so v Sloveniji zaradi nekaterih značilnosti še bolj izrazite. Ekonomski pritisk in odvisnost od zunanjih dejavnikov sta vse hujša, po drugi strani pa se vse bolj razvija spoznanje, da kmetijstvo znatno prispeva k onesnaževanju okolja ter slabšanju zdravja ljudi.

Zato ne čudi, da ekološko kmetijstvo povsod po svetu doživlja nenehen vzpon in se zanj odloča vse več pridelovalcev in kupcev.

Biološko-dinamična metoda, ki je opisana v moji diplomski nalogi, je eden najstarejših in najcelovitejših načinov ekološkega kmetovanja.

Pri organizaciji gospodarjenja so najpomembnejše razmere lokacije, nato pa ekonomske, ekološke in socialne zahteve. Cilj predstavlja trajna rodovitnost tal in zdravje, ki izhajata iz lastnih moči kmetije.

Dobro izhodišče za to predstavlja gospodarjenje z nadomeščanjem humusa, ki temelji na reji živali, gospodarjenju z gnojem in kolobarjenju. Redili naj bi le toliko živali, da z njihovim gnojem lahko ohranjamo in oblikujemo rodovitnost tal in življenje v njih. Pridelovanje krme, ki ga na pravi način vključimo v kolobar, nenazadnje prispeva k izboljšanju tal zaradi deleža metuljnic in trav.

V nalogi sem ugotavljala razliko med ekološko pridelano zelenjavo in zelenjavo pridelano s pomočjo biodinamičnih preparatov.

KLJUČNE BESEDE

Ključne besede so: kompost, odpadki, biodinamični preparati, uporaba preparatov, pira, solata endivja, kumara.



**19. ŽUPEVEC ANITA - EKOLOŠKO PRIDELOVANJE
SLOVENSКИH SORT KRIŽNIC**

MENTORICA: Cvetka BARBORIČ, univ. dipl. inž. kmet.

SOMENTORICA: doc. dr. Mihaela ČERNE

Osnova moje diplomske naloge so poizkusi različnih avtohtonih sort križnic in primerjava med njimi na Kmetijski šoli Grm Novo mesto. Vodila jih je doc. Černetova, jaz pa sem sodelovala pri poizkusih in obdelavi podatkov. Prikazala sem tehnološke osnove ekološkega pridelovanja križnic, to so zelje, podzemna koleraba in repa. Navedla sem lastnosti teh križnic, ki so slovenske sorte iz sortne liste, kot tudi sorte, ki so bili zbrani pri ekoloških pridelovalcih v letu 2003 v okviru evropskega projekta. Podrobno sem opisala kisanje zelja, bolezni, škodljivce in plevele, kot tudi pripravke za varstvo rastlin, ki so dovoljeni v ekološkem pridelovanju. Podatke, ki sem jih zbrala med poizkusi, so opisani v diplomski nalogi in podrobneje prikazani v preglednicah, iz katerih se lahko razbere lastnosti rastlin, vrednotenje pridelka zelja, tako rastline, glave, kislega zelja, kot tudi podzemne kolerabe in repe.

KLJUČNE BESEDE

ekološko pridelovanje križnic, slovenske sorte, zelje, podzemna koleraba, repa

Založila in izdala
KMETIJSKA ŠOLA GRM NOVO MESTO
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA
zanjo Tone HROVAT, univ.dipl.inž.kmet.

Uredniški odbor:
Vida HLEBEC, prof.
Irma Svetec Hudoklin, dipl.ekon.
Anica Pezdirc, dipl.ekon., inž.kmet.

Priprava in tisk:
Tiskarna Vesel d.o.o., Novo mesto

Število izvodov:
120